

Populärvetenskaplig sammanfattning för Projekt "Foderhäckar till hästar i lösdrift"

Dnr 24-289/04

Utfodring av hästar med inplastat vallfoder i storbal har blivit vanligare de senaste åren, särskilt på gårdar med lösdriftssystem eftersom det är ett enkelt sätt att hantera större kvantiteter grovfoder jämfört med tex småbalat hö. Utfodringen i lösdriftssystem kan ske på olika sätt, men någon typ av utfodringsanordning för grovfodret är så gott som alltid nödvändigt. Detsamma gäller för andra inhysningssystem där flera hästar i samma hage utfodras med grovfoder, det behövs någon typ av anordning som begränsar hästarnas möjligheter att trampa ned fodret i marken. Ett sätt att begränsa spill och nedtrampat foder är att utfodra grovfodret i foderhäckar. Foderhäckar finns i flera olika utföranden men kunskap om vilka typer av foderhäckar som är lämpliga för hästar saknas. Skaderisk, hästens möjlighet att äta tillräckligt mycket foder och att äta i en naturlig ställning, mängden foderspill och möjligheten att upprätthålla god hygien vid utfodringsplatsen är faktorer som är viktiga för foderhäckars användbarhet och undersöktes därför i denna studie.

Försöket utfördes av agronomie studerande Jenny Johansson, inom ramen för examensarbete på husdjursagronomprogrammet, SLU Uppsala. Det praktiska försöket utfördes hos Hans-Gunnar och Kerstin Tillander, Stall Tilly, Almunge, som tillhandahöll hästar, lösdrift och en av foderhäckarna. Två ytterligare foderhäckar tillhandahölls av Kellfri, Skara.

Hästarna som studerades i projektet var en grupp (13 st) knappt ettåriga varmblodiga travhästar, som hölls i sin ordinarie lösdrift och sedan tidigare var vana att äta storbalsensilage ur foderhäckar. Tre olika typer av foderhäckar studerades; balvagg (FH1), foderbord med tak och bogstöd (FH2) samt en mantel utan botten eller tak (FH3). Hästarna observerades med avseende på ätställning och ätbeteende, och den totala dygnskonsumtionen och foderspillet registrerades. Foderprover togs för analys av kemiska och mikrobiologiska parametrar. Foderhäckarna studerades också ur praktiska synvinklar, som tex rengörbarhet och flyttbarhet samt stabilitet i konstruktionen.

Utfodring i FH1 resulterade i att hästarna i större utsträckning var tvungna att vrida på huvudet eller att äta med huvudet ovanför sin egen mankhöjd, jämfört med FH2 och FH3. I alla foderhäckarna åt hästarna mer eller mindre utanför foderhäcken, dvs att de tog en tugga med huvudet inne i foderhäcken men drog ut huvudet med foder i munnen, men i FH1 åt hästarna på det sättet hela tiden. FH3 resulterade i större foderspill än FH2, och FH3 var den enda foderhäck som hästarna försökte klättra upp i eller sparka med frambenen mot. Ingen häst skadade sig dock under försöken att klättra upp i eller sparka mot foderhäcken. Foderspillet visade tecken på mer kontaminering med gödsel när FH3 användes jämfört med de andra två foderhäckarnas spill. Hästarnas konsumtion skiljde sig inte mellan foderhäckarna, utan var konstant oavsett foderhäck och låg på ca 5 kg ts per häst och dygn (i genomsnitt).

Försöket påvisade att de foderhäckar som testades kunde förbättras på många punkter, och att ingen av dem egentligen ansågs vara riktigt anpassad för användning till hästar. FH2 var den foderhäck som hade minst nackdelar, men vidare utveckling av den är önskvärd.

Cecilia Müller, Inst. för husdjurens utfodring och vård, Sveriges Lantbruksuniversitet, Uppsala